

جایزه "بنیاد منوچهر فرهنگی" 2011

تاجیکستان - اکادمی علوم

جایزه امسال "بنیاد منوچهر فرهنگی" در تاجیکستان به جناب اکبر تورسون، پژوهشگر و استاد دانشگاه در فلسفه، رئیس بخش زبان و ادبیات، خاورشناسی و نسخه های خطی اکادمی علوم تاجیکستان تعلق گرفت.

در مراسمی که در 5 سپتامبر امسال در تالار بزرگ اکادمی علوم تاجیکستان در شهر دوشنبه پایتخت ای کشور برگزار شد، جایزه "بنیاد منوچهر فرهنگی" از سوی این بنیاد توسط رامین فرهنگی پسر شادروان منوچهر فرهنگی به استاد اکبر تورسن تقدیم گردید. به همراه این جایزه، تقدیر نامه رئیس جمهور تاجیکستان نیز بدین مناسبت از سوی انجمن پیوند به ایشان سپرده شد.

اکبر تورسون (تورسونف) یکی از چهره های شناخته شده و نامدار در میان روشنفکران تاجیکی و در جهان است. بخش بزرگی از کارهای اکبر تورسون در پژوهش در کوسمولوژی، بنیان، ایده، هویت و فلسفه آنست. رابطه میان جهان بینی متافیزیکی و مذهبی و بررسی جایگاه فلسفی آن از دیدگاه علمی در بیشتر کارهای آغازین تا 1984 اکبر تورسون دیده میشود. در کارهای پس از آن، وی به بررسی تاریخ و تمدن آسیای میانه و به ویژه در رابطه با گستره فرهنگی جهان ایرانی پرداخته است. از جمله این کارها میتوان به کتاب "احیای عجم، 1984"، "بهار خراسان، 1989"، بررسی تاریخ طبری، 1992 و چندین کتاب دیگر که به نقش و اهمیت دیدگاه های گستره فرهنگی ایرانی در جهان داشته است، اشاره کرد. مجموعه این کارها در 12 جلد کتاب به زبانهای گوناگون پارسی تاجیکی، روسی، و چندین زبان کشورهای بلوک غرب شوروی قدیم (اروپای شرقی)، منتشر شده است. پژوهشها و نظرات اکبر تورسون در باره خودشناسی ملی از جنبه های فرهنگی، تاریخی، زبانی و فلسفی نیز در ده ها مقاله در کشورهای گوناگون به زبانهای مختلفی آمده است.

کتاب احیای عجم یکی از کارهای برگزیده و چشمگیر اکبر تورسون میباشد. وی در این کتاب که به خط سیریلیک، الفبای امروزه در تاجیکستان و خط فارسی در 233 صفحه منتشر شده است در 11 جستار به گوشه هایی از جهان بینی ایرانی میپردازد. وی "نوروز خراسان" را آغاز سخن کتاب می آورد و در جستارهای دیگر به "رستاخیز سنت های پیشین فرهنگی"، "مکالمه فرهنگی خاور و باختر"، "آدم و آدمیت"، "شرقیان و عشق به راز کائنات"، گستره علوم ریاضی، ازثرا تا ثریا"، "مقام انسان در سلسله مراتب هستی"، "اندیشه در دو راهه آن و نیاز"، پیوندگر دهر دوران، سیر تاریخی و مقام فرهنگی زبان پارسی دری-تاجیکی"، "جهت های کلی و جزئی تحول جامعه" و در انجام سخن به "قدرت و حکمت تاریخ" میپردازد. اکبر تورسون تمام دیدگاه های خود و فشرده کارهایش را در این اثر جای داده است.

آقای منوچهر فرهنگی یکی از دوستداران و پشتیبانان زبان و ادب و فرهنگ و هنر پارسی در سطح جهانی در میان فارسی زبانان بخوبی شناخته شده است. وی یکی از نادر کسانی بوده است که از زمان استقلال تاجیکستان، تا توانسته بود به این کشور سفر کرده و در معرفی ارزشهای تاجیکی در جهان نیز نقش بزرگی داشته است. برای نگاهداشت و یادبود این راد مرد بزرگ در گستره فرهنگی تاجیک و فارس و در نزد جهانیان، از سوی بنیاد فرهنگی "منوچهر فرهنگی" که مرکز آن در اسپانیا است همه ساله مبلغ 25000 سامانی در اختیار آکادمی علوم گذاشته میشود تا این مبلغ بعنوان جایزه ای هرساله به یکی از بهترین کارها در زمینه های فرهنگ زبان و ادب و هنر باستانی تقدیم گردد. این بار دوم است که آثار پژوهشگران تاجیکی جایزه "بنیاد منوچهر فرهنگی" را کسب می کنند. سال پیش گروهی از پژوهشگران دانشگاه دولتی شهر خجند برای تهیه اثر "دانشنامه سامانی" برنده این جایزه گردیدند. برای سالهای دیگر، انتخاب کاندیداها با نظارت آکادمی علوم تاجیکستان، انجمن پیوند و انجمن رودکی ادامه خواهد داشت.

